

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Jean-Claude Grumberg

Ronan Badel

ÇABUKSİĞİMLER

Çeviren
Simlâ Ongan

5.
baskı

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ÇABUKSIĞINLAR

Jean-Claude Grumberg 1939 yılında doğduğu Paris'te çalışıyor ve yaşıyor. Tiyatro ve gençlik kitapları yazarı, senarist. Kitaplarının çoğu Actes Sud tarafından yayımlandı. 2009 yılında "Molière de l'auteur" ödülünü ve *Vers toi, Terre promise*'le (Actes-Sud-Papiers) Eleştiri Sendikası ödülünü kazandı. Yayımlanan eserleri arasında *Dreyfus - L'Atelier - Zone libre* (Babel no. 314), *Les Courtes* (Babel no. 159) ve genç izleyiciler için *Le Petit Violon* (Actes-Sud-Papiers/Heyoka, 1999) gibi pek çok tiyatro oyunu bulunmaktadır.

Ronan Badel 1972'de, Bretagne'da doğdu. Arts Decoratifs de Strasbourg'dan mezun oldu. Yazar ve illüstratör olarak genç okuyuculara yöneldi. 2006'da ilk çizgi romanı *Petits Sapiens* yayımlandı. Çok sayıda illüstrasyonu arasında *Oumpapoose cherche la bagarre* ve *Billy le môme* (Thierry Magnier) ve *Émile* dizisi (Gallimard Jeunesse) yer almaktadır.

Simlâ Ongan 1972'de Ankara'da doğdu. Charles de Gaulle Lisesi'nden Bakalorya, Bilkent Üniversitesi U.Y.D.Y.O'dan Bankacılık-Finans dalında lisans derecesi aldı. Müzik ve yabancı dil atölyeleri koordinatörlüğü, yabancı dil eğitmenliği ve serbest çevirmenlik yapıyor.

Jean-Claude Grumberg

ÇABUKSIĞINLAR

Resimleyen
Ronan Badel

Çeviren
Simlâ Ongan

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4661
Doğan Kardeş - 733

Çabuksığınlar / Jean-Claude Grumberg
Özgün adı: Les Vitalabri
Resimleyen: Ronan Badel
Çeviren: Simlâ Ongan

Kitap editörü: Korkut Erdur
Düzeltili: Filiz Özkan

Grafik uygulama: İlknur Efe

Baskı: Asya Basım Yayın Sanayi Tic. Ltd. Şti
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar / İstanbul
Telefon: (0 212) 693 00 08
Sertifika No: 52508

Çeviriye temel alınan baskı: Actes Sud Junior, 2014
1. baskı: İstanbul, Haziran 2016
5. baskı: İstanbul, Nisan 2023
ISBN 978-975-08-3685-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015, 2020
Sertifika No: 44719

Copyright © Les Vitalabri © Actes Sud, France 2014
Bu kitabın telif hakları Akan Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<https://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
facebook.com/yapikrediyayinlari
twitter.com/YKYHaber
instagram.com/yapikrediyayinlari

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Olga'ya,
Jeanne'a.
J.-C. G.

ÖNSÖZ

Nereden çıktı bu Çabuksığın ailesi?

Mutlu bir dönemde, yatağıma sokulup HİKÂYESİNİ talep eden küçük bir kızın, benim kızımın büyülu etkisiyle doğdu bu aile. Pazarlar pazarları kovaladıkça sığınaklarından çıkardıkları burunlarıyla belirdi Çabuksığınlar. Başlangıçta, tilki ve diğer yırtıcıların pençelerinden kaçmak için bir delikten diğerine atlayan bir fare ya da tavşan ailesiydiler şüphesiz.

Kızım Olga, soru, öneri, eleştiri ve düzeltmelerile, yazı çalışmasına aktif olarak katılıyordu. Çocuklar için yazmanın neşesini, özgürlüğünü ve ayrıcalığını ilk kez o zaman hissettim, ancak başka hikâyeleri yazmak ve yaşamakla meşgul olduğumdan, o zamanlar doğrudan gençliğe hitap etmeye cesaret edemedim. Öyle ki, Olga'yla pazarlar boyunca birbirimize anlattığımız şeylerle ilgili hiçbir yazılı iz yok. Dolayısıyla, bugünün Çabuksığınları eskisinden çok farklı.

Bu hikâyeyi kızıma borçluyum. Hikâyeyi ona geç de olsa armağan ederken, çocuk ruhunun bu yeni Çabuksığınları –olması gerektiği gibi– kabul ve takdir edebilecek ve eleştirebilecek olan kısmına hâlâ sahip olduğunu biliyorum. Aslında tüm yetişkinler çocukluklarının bir parçasını içlerinde taşır ve bunu

kabul edenler çocuklar için yazılan hikâyeleri mesafe koymadan takip edebilirler. Aslında bu hikâyeler aynı zamanda yetişkinler için, özellikle de *Çabuksığınlar*.

Çabuksığınlar “fare-tavşan” özelliklerini kaybettiler ne yazık ki. Belki de, seneler içinde bazı insani meziyetler kazanmışlardır diye umut etmek istiyorum. Bir Fars deyişine göre, bir çocuğa bir hikâye anlatmak için asla çok geç değildir, yüz yaşına gelse bile, özellikle de hikâyenin sonu iyiye.

Çabuksığınların ilk bölümü bir solukta yazıldı, olması gerektiği gibi, bir pazar günü. Diğer iki bölüm, şüphesiz bir yırtıcının pençelerinden korkarak sığınmış oldukları kaleminden çıkmadan önce, epey bir bekledi.

Kasım 2012-Haziran 2013

ÇABUKSIGİNLAR

Çabuksığınları tanıyor musunuz? Yok, hayır, haritalara bakmayın, eski atlaslara da, çünkü Çabuksığın diye bir ülke yok. Çabuksığınların evleri her yer ya da hiçbir yer, özellikle de hiçbir yer. Neden özellikle hiçbir yer? Çünkü bir yerde doğanlar ve sadece doğdukları yerde evlerinde yaşayanlar Çabuksığınları sevmiyorlar, hatta onların evlerine yakın yerlerde doğanlar bile sevmiyor onları. Neden? Bazıları –özellikle de burunları yuvarlak olanlar– Çabuksığınları burunları sivri olduğu için sevmediklerini söylüyor ve burunları sivri olanlar da Çabuksığınları burunları fazla yuvarlak olduğu için sevmediklerini söylüyorlar. Bazıları da Çabuksığınları gözleri mavi olduğu için sevmiyor, ya da siyah veya kahverengi, tıpkı domuzları gibi diyor Çabuksığınları gerçekten sevmeyenler. Çabuksığınları çok uzun, çok fazla uzun, veya çok kısa, çok fazla kısa oldukları, ya da çok orta boylu, çok fazla orta boylu oldukları için sevmeyenler de var. Çirkin buluyorlar onları. Yani, genelde pek sevilmiyor Çabuksığınlar, anladınız sanırım. Geçelim bu konuyu.

Şimdi, günün birinde, uzak bir ülkede, ya da yakın, her şey sizin bulunduğunuz yere bağlı, Bayan Çabuksığın kocasına şöyle seslendi:

“Biliyor musun Bay Çabuksığın?”

Çabuksığınlar kendi aralarında çok kibar konuşurlar, ya da çok kaba, bu hangi Çabuksığınlardan söz ettiğimize bağlı. Bizim Çabuksığınlarımız, yani hikâyelerini anlattıklarımız kibarlar, hem de çok kibarlar.

“Biliyor musun Bay Çabuksığın?”

“Hayır, Bayan Çabuksığıncığım.”

Dediğim gibi çok kibarlar.

“Buradan gideceğiz.”

“Buradan gitmek mi?”

“Evet, buradan gitmek.”

“Niye gidilsin buradan?”

“Çünkü burada Çabuksığınlar sevilmiyor.”

“Hımm, peki nereye gideceğiz?”

“Çabuksığınların sevildiği yere.”

“Biliyor musun Bayan Çabuksığın?”

“Hayır, Bay Çabuksığın.”

“Burada kalalım.”

“Ama burada sevilmediğimize göre...”

“Başka yerde de sevmiyorlar bizi.”

“Nereden biliyorsun?”

“Neyi nereden biliyorum!”

“Başka yerde sevilmediğimizi.”

“En başta söylendi ya.”

“İnsanların her söylediğine bakacak olursan.”

“İnsanların her dediğini dinlemiyorum, burada az önce söylenmiş olanı dinliyorum.”

“Az önce buradan gideceğimizi söyledim.”

“Peki.”

“Böyle işte!”

“Ne zaman?”

“Ne ne zaman?”

“Ne zaman gideceğiz?”

“Yarın sabah.”

“Yarın sabah mı?!”

“Evet, yarın sabah gidiyoruz?”

“Çocuklara söyledin mi?”

Şimdi burada size bazı Çabuksığın ailelerin çok ama gerçekten çok fazla çocuğu olduğunu, bazılarının da hiç olmadığını –ki bu da fazla az demek–, Çabuksığınların bu nedenle sevilmediğini söylemek gerekir. Neden mi? Nedenini anlamadınız mı? Basit, ya fazla çocukları olduğundan ya da hiç çocukları olmadığından. Açıklığa kavuştu mu? İşte böyle. Ha, söylemeyi unutmuşum, Çabuksığınlar tenlerinin rengi yüzünden de sevilmezler, çok soluk veya çok kahverengi, ya da çok sarı veya çok kızıl oldukları için. Zaten çıplak yaşayan ve diğer renkteki çocukları –soluk benizlileri– korkutan, derisi çok kızıl olanların büyük bölümü telef oldu daha önce. Neyse, geçelim bu konuyu. Çabuksığınlar hakkında söylenecek o kadar çok şey var ki, içinde kolaylıkla kaybolabilir ve size bizim Çabuksığınlarımızın hikâyesini anlatamayabilirim.

“Gitmek için, Sevgili Bayan Çabuksıgıncıgım, para gerekiyor.”

“Ne? Ne diyor acaba?”

“Papel.”

“Nasıl yani, papel?”

“Mangır, çorba, fasulye, arpa, teklik, balya!” dedi Bay Çabuksıgın, Çabuksıgın dilinde.

“Her şeyimizi satarız.”

“Neyimiz var ki?”

“İki çarpı hiçbir şey.”

“Fazla sayılmaz.”

“Hiçbir şeyden iyidir, değil mi?”

“Evet, iki çarpı hiçbir şey, hiçbir şeyden iyidir ama yine de fazla sayılmaz.”

Bizim Çabuksıgın ailemiz hızla nereden geldiklerini bilmediğimiz ve Çabuksıgınların sevilmediklerini söyledikleri bir yerden henüz kaçmış olan bir Çabuksıgın ailesi buldular. Hiçten daha da azla gelen bu aile, bizim Çabuksıgınlarımızın iki çarpı hiçbir şeylerini görünce çok memnun oldu. Her şeye rağmen gitmemelerini tavsiye ettiler, en azından kendilerinin geldiği yere, çünkü orada Çabuksıgınlar sevilmiyordu, hem de hiç, öyle ki havhavlara vermek için küçük ezmeler yapılıyordu Çabuksıgınlardan. Bayan Çabuksıgın, bizim kendi Bayan Çabuksıgınımız, kocası Çabuksıgın’a şöyle dedi:

“Oralı Çabuksıgınların nasıl olduklarını görüyor-

sun değil mi, illa abartacaklar. Havhavlara vermek için Çabuksığınlardan küçük ezmeler yapıldığına kim inanır!”

Bay Çabuksığın başını sallayarak kendi kendine söylendi: “Bir Çabuksığın kadını kafasına bir şey taktı mı tartışmak boşuna.” Aaa unuttum, aklım nerede acaba? Erkek Çabuksığınların bıyıklı veya bıyıksız, sakallı veya sakalsız olabildiklerini, kadın Çabuksığınların başı örtülü ya da başı açık olduğunu, evet, evet, hatta bazılarının –bunlara Çabuksığınları sevmeyenler çok kötü gözle bakar, hatta bazı Çabuksığınlar bile– başlarında bir şapkayla dolaştığını söylemeliyim. Evet, evet, evet, evet şapka! Dolayısıyla, tahmin edersiniz ki Çabuksığın kadınlarını kimse sevmiyor, başı örtülü, başı açık veya şapkalı. Neyse, geçelim bu konuyu.

Bay ve Bayan Çabuksığın çocuklarını toplayıp onlara şöyle dediler:

“Anne babalarının canları ciğerleri, dinleyin!”

“Sizi dinliyoruz anne baba!” diye cıvıladı küçük Çabuksığınlar.

“Buradan gidiyoruz.”

“Yaşasın!” diye bağırdı en küçükler.

“Nereye?” diye somurttu Dünya’nın neredeyse yarısını hiçbir yere yerleşmeden katetmiş olan en büyükleri.

“Başka bir yere.”

“Neresi bu başka yer?”

“Kendimizi evimizde hissedeceğimiz bir yer.”

“Burası neden olmuyor?”

“Hayır, hayır” diye üsteledi Bayan Çabuksığın,
“hayır, hayır, hayır, burada sevmiyorlar bizi.”

“Eee, n’olmuş?”

“Ne mi olmuş? Ne mi olmuş? Ben sevilmediğim
bir ülkede yaşamak istemiyorum! Çocuklarımın böyle
bir yerde büyümesini istemiyorum! Bay Çabuksı-
ğın bile istemiyor!”

“Evet, tamam mıyız?” dedi baba Çabuksığın.

“Gidip kendimizi nihayet evimizde gibi hisse-
deceğimiz bir yer arayacağız.”

“Peki, evimizde gibi hissedeceğimiz yere nihayet
geldiğimizi nereden anlayacağız?”

“Çabuksığınların sevildiği bir yere geldiğimizde.”

“Yuvarlak burunlu olanların bile mi? Veya sivri?
Hatta burnu olmayanların bile!”

“Sevmiyorum ben burunları olmayanları!” diye fı-
sıldadı ailenin küçük kızı.

Çocukların büyüğü aniden yüksek sesle bağırdı:

“Anne! Öyle bir yer yok!”

“Nereden biliyorsun oğlum?”

“Kitaplarımdan okudum.”

“Fazla okuyorsun. Çabuksığınların özgür ve mut-
lu olduğu ülkeye doğru yola, haydi!”

Büyük çocuk söylendi:

“Gidemem ben.”

“O neden, büyük oğlum?”

“Nedenmiş, n’olmuş?” diye gürledi baba.

“Yüküm çok ağır olur.”

“Yükü ağır olurmuş? Şuna da bakın! O nedenmiş?”

“Çünkü buradan gidip de kitaplarımı ardımda bırakamam.”

“Çabuksığınların hiçbir ülkede sevilmediklerini söyleyen kitaplar yolculuk etmeyi hak etmiyor.”

“Bırak onları, kemanını al ve bizi takip et.”

Büyük çocuk kalbi sızlayarak bıraktı kitaplarını: Sahiplerinin okumaktan bıkip attığı, çöplerden topladığı ve kurtardığı kitapları. Onları sarıp gizli ve kuru bir yere sakladı, tamamen yok olmalarını bir kez daha engellemeye çalışmak için.

“Kemanını al!”

Keman veya banjo, ağız arpi veya flüt, blok flüt ya da düttürüdüt Çabuksığınların son derece düşkün olduğu enstrümanlardır. Çocukların her biri sevdiği enstrümanı yüklenip sevgili anne babasının peşine düştü.

Hep birlikte yola koyuldular.

Evden uzak geçirdikleri ilk gece –yok, aslında çıkış noktalarından pek de uzakta sayılmaz, buna karşın varış noktalarından çok uzakta, özellikle de o noktayı bilmedikleri ve daha sabahleyin çıktıkları noktayı unutmüş oldukları düşünülürse– ben de biraz kayboldum. Çabuksığınların hayatını anlatmak zaten kolay iş değil, bir de yolculuk eden Çabuksığınları anlatmak gerçekten kazık. Neyse, geçelim bu konuyu.

Böylece Çabuksığınlar, bizim Çabuksığın ailemiz –yolculuklarına eşlik ettiğimiz hani... biliyorsunuz işte–, Çabuksığınların başka yerlere göre daha da az sevildiği yerler hariç, gündüz yürüyüp gece uyuyorlardı. Zaten sevilmiyorlardı... ama böyle yerlerde tedbir olarak ve sopa yemek korkusundan gündüz uyuyup gece yürüyorlardı. Barınacakları bir yer olmuyordu çoğunlukla ve barınaksız olmak Çabuksığınlar için çok büyük bir dertti, özellikle soğukta ve sıcakta, çok soğukta ve çok sıcakta.

Peki ya yemek? Nasıl yemek yiyorlardı? Bu çok iyi bir soru, sorduğunuz için teşekkür ederim çünkü böylece cevabını verebileceğim. Kimisi, ailecek Ça-

buksığın müziği çaldıklarını söylüyor. Yolun kenarında ya da küçük bir şehrin girişinde veya büyük bir orman kenarında enstrümanlarını çıkarıp çalmaya başlıyorlar. Geçici olarak bulundukları şehrin, orada doğup hiçbir yere gitmemiş insanları asla bir şey vermezdi Çabuksığılara. Verseler, bu onların –Çabuksığının– orada kalmak istemesine neden olurdu. Ve “Bu da” diyordu orada doğmuş olanlar, “daha da kötüsüne, başka Çabuksığının gelmesine neden olur! Gelip oraya yerleşmek isterler.” O yüzden, insanlar Çabuksığın müziğini sevmiyorlarmış gibi, kulaklarını tıkayarak geçiyorlardı.

“Gıygıy işte” diyorlardı, “gırtlaklanan kedi mi yavlaması! Fare vikviklemesi!”

Kulakları tıkalı, sıcak havada bile elleri ceplerine iyice gömülü geçiyorlardı ki hiçbir şey vermek istemedikleri anlaşılsın. Efendim? Elleri ceplerinin içine iyice gömülüken kulaklarını nasıl mı tıkıyorlardı? Bu güzel bir soru. Benim de güzel cevaplamam lazım. Kulaklarını, özel tıkaçları kulaklarına sokarak tıkıyorlardı –en azından bazı Çabuksığın yazarların söylediği bu–, böylece kulaklarını tıkamak için ellerine ihtiyaçları olmuyordu. Üstelik bu özel kulak tıkaçları, başkalarıyla paylaşmak durumunda olmadıkları, sadece onlara özel bir müzik yayınlayarak Çabuksığın müziğinden koruyordu onları.

Bu durum Çabuksığılarımızın nasıl yemek yediğini açıklamıyor, biliyorum. Gayet basit: Başka

Çabuksığınlar tesadüfen oradan geçerken aniden her şeyden çok sevdikleri Çabuksığın müziğine iki elleriyle ritim tutmaya koyuluyorlardı. Sonra, oldukları yerde bir ayaklarından diğerine sıçırıyor ve kudurmuş gibi dans etmeye başlıyorlar, daha sonra Çabuksığın ailemizle beraber şarkı söylüyorlar ve nihayet kendi enstrümanlarını çıkarıp, enerji, neşe ve sevinçle, hatta bazen hüznün ve özlemle çalmaya başlıyorlardı. Çabuksığın müziği onlara geçmiş, şimdiki ve gelecekteki sefaletlerini öylesine hatırlatıyordu ki, koro halinde hıçkırıyorlardı.

Hâlâ nasıl yemek yedikleri belli değil mi? Basit, ona geliyorum. Ardından, orada yaşamakta olan Çabuksığınlar ekmeklerini çıkarıyor ve bazen bizim Çabuksığınlarımızla paylaşıyorlardı. Böylece, Çabuksığınlarımız yemek yiyor ve yollarına devam ediyorlardı.

Nereye doğru mu?

“Sevildiğimiz ülkeye doğru!” diyordu yine Anne Çabuksığın, enstrümanlarını yerleştirmiş, iştahla ekmek kırıtlarını kemiren ve tekrar tekrar aynı soruyu soran çocuklarına:

“Nereye gidiyoruz anneciğim?”

“Sevildiğimiz ülkeye doğru canlarım!”

Bay Çabuksığın ve büyük oğlu iç çekiyor ama bir şey söylemiyorlardı çünkü ikisi de bir Çabuksığın kadınının –başı örtülü, başı açık ya da şapkalı– kafasına bir şey koydu mu, onu ikna etmeye çalışmanın

işe yaramayacağını ve yatıp biraz dinlenmenin daha iyi olduğunu biliyorlardı.

Küçükler yalpalıyor ve esniyorlardı. Bayan Çabuksığın avazı çıktığı kadar, yollardaki kayaları dans ettiren, sokaklardaki taşları ağlatan, çağlayanları ters yöne akıtan Çabuksığın marşları söylemeye başlıyordu. Böylece tırmanılması zor dağlar bile bir anda aşılır oluyordu. Aile şarkı söyleyerek hızla yürüyor ve şarkıları yolda rastladıkları bazı dalkavukların kızarmasına, Çabuksığın yüreklerinin ise sevinçle dolmasına neden oluyordu. Kuşlar hep bir ağızdan karşılık veriyor, hatta tarlalardaki boynuzlu hayvanlar bile sığırca selamlıyordu onları. Çabuksığınlarımız başları dik, bakışları mağrur yürüyor da yürüyorlardı. Ancak uzakta bir üniformalı fark ettikleri anda şarkıyı kesiyor ve kendilerini oldukları gibi bir çukura ya da ağaçlıklı bir alana atıyorlardı – en küçükler de küçük yabani ot demetlerine.

Böylece, yürüyerek, şarkı söyleyerek ve sağa sola atlayarak aşılmaz sınıra geldiler. Orada tesadüfen, adeta mucize eseri karşılaştıkları bir Çabuksığın onları sınırdan geçirmeyi teklif etti. Bayan Çabuksığın hemen:

“Evet! Çok teşekkürler, sonsuz teşekkürler! Evet, evet, evet!” dedi.

Bay Çabuksığın ise ona:

“Düşünmek gerekir” dedi.

“Düşünecek ne var? Çabuksığınların sevildiği ülkeye gitmek istiyoruz, öyle değil mi?”

“Evet.”

“Yani, bu ülkeden çıkmamız, çıkmak için de bu aşılmaz sınırı geçmemiz lazım ve tesadüfen, adeta mucize eseri karşılaştığımız koca yürekli bir Çabuksığın arkadaşımız sınırı geçirmeyi önerdiğine göre düşünecek ne var anlamıyorum.”

“Her zaman düşünmek gerekir” diye belirtti baba Çabuksığın.

Büyük çocuk da başıyla onayladı. Çabuksığın ailemiz düşünmeye başladı. Onlar düşünürken, tesadüfen, adeta mucize eseri karşılaştıkları Çabuksığın arkadaşları, aşılmaz sınırın diğer tarafında hayatın

Çabuksıgınlar için ne kadar güzel olduğunu anlattı. Öyle ki Bayan Çabuksıgın'ın gözleri yaşardı.

"Bizi seviyorlar demek?"

"Sevmek mi? Sevgi değil çılgınlık! Gün boyunca 'Çabuksıgınları seviyoruz, Çabuksıgınları seviyoruz' diye bağırarak dolaşıyorlar."

Baba Çabuksıgın:

"Tesadüfen, adeta mucize eseri karşılaşılan Çabuksıgın arkadaş, hayatın o kadar güzel olduğu ve Çabuksıgınların o kadar çok sevildiği tarafta yaşayacağına neden bu tarafta yaşıyor?" diye sordu.

"Sizin gibi Çabuksıgınların kaldırımların rahat ve son derece temiz olduğu karşı tarafa geçmelerine yardım etmek için işte."

"Niye kaldırımların temizliğinden söz ediyor bize?" diye sordu en büyük çocuk.

"Evet, neden?"

"Tertemiz kaldırımlarda uyumak, bizim buradaki gibi kirli, mikroplu kaldırımlarda uyumaktan iyidir, değil mi?"

Bayan Çabuksıgın, gözlerini kurularken onayladı ve sonra homurdandı:

"Kırk yılın başı bize yardım etmek isteyen bir arkadaşla rastlamışız ve siz ona fasulyeden sorular soruyorsunuz!"

"Ben fasulye yemek istiyorum" diye mırıldandı en küçük kız.

"Öbür tarafta yersin, kaldırımlarda var bir sürü."

"Fasulyenin kaldırımda işi ne?"

"Kaldırımında filizleniyor ki küçük Çabuksığınlar kolaylıkla toplayıp yiyebilsin."

Bay Çabuksığın can alıcı soruyu sordu:

"Aşılmaz sınırdan geçirmek için ne kadar istiyorsun bizden?"

"Ben mi? Hiç."

"Hiç mi?"

"Kendim için hiç."

"Tabii, tabii, tabii" diye mırıldandı büyük çocuk ile baba. "Sana bir getirisi olmayacak. Peki bize ne kadara patlayacak?"

"*Evrakı sahte* hazırlatmalıyım size."

"Neler neler?"

"*Evrakı sahte*. Sahte belgeler."

"Neden ki?"

"Karşı tarafa geçebilmek ve geçtikten sonra orada dolaşabilmek için."

"Hımm. Yani o şey paralı?"

"Paralı, elbette paralı. Üniformalılara da para vermek lazım."

"Üniformalılara da mı?"

"Gözlerini kapatmaları için."

"Gözlerini kapatmaları için para mı vermek lazım üniformalılara? Para almadan uyumuyorlar mı?"

"Gözlerinin kapalı olduğundan emin olarak sınırdan geçmek daha iyi."

"Ya biz geçerken gözlerini açıp bizi görürlerse?"

"O zaman sahte belgelerinizi gösterip gagalarını ıslatacaksınız ki belgelerinizin gerçek olduğuna karar versinler."

"Neyle ıslatılacak?"
"Para."
"Hımm."
"Peki ya gagalarını ıslatmazsak?"
"Tutuklayabilirler sizi."
"Ve?"
"Hapse atarlar."
"Ve?"
"Hapisten çıkarırlar."
"Evet?"
"Ve geri getirirler."
"Nereye?"
"Sınıra."
"Hımm, tamam tamam. Ne ediyor toplamda geçmek için?"
"Bir dakika, ben hiçbir şey almıyorum ama masrafları karşılamamız lazım."
"Masraf mı var?"
"Elbette, masraflarım olacak."
"Tamam, ne kadar tutuyor?"
"Ne kadar var üstünüzde?"
"Üstümüzde mi?"
"Evet, ne kadar var üstünüzde?"
"Tek kuruş yok."
"Tek papel."
"Tek duka."
"Tek mangır."
"Aa!"
"Evet."
"Azmış."

“Evet az ama bize yetiyor.”

“Bakın, basit bir para meselesi yüzünden bir Çabuksığın ailesini aşılmaz sınırın dibinde bıraktı gitti dedirtmem. Bana enstrümanlarınızı verin, özellikle de oğlanın kemanını.”

“Söz konusu olamaz!” diye haykırdı büyük oğlan, kemanını sıkı sıkı tutarak. “Önce kitaplarım sonra kemanım, hayır, hayır, hayır!”

“Hayır, hayır, hayır” diye bağırdı diğer çocuklar da peşi sıra.

“Tamam, tamam, peki, o zaman yorganınız ve bir iki pantolon.”

“Birer pantolonumuz var zaten.”

“Karşı tarafta küçükler çıplak bacakla dolaşabilirler. Hava o kadar sıcak ki! Ne pantolona ne yorgana ihtiyacınız olacak.”

“Biliyor musun arkadaşım” dedi tatlı Bayan Çabuksığın aniden, “biliyor musun, iyice düşündükten sonra sanırım senin arkadaşlığından vazgeçeceğiz.”

“Neden?”

“Öylesine bir fikir.”

“Enstrümanlarımız, yorganımız, hatta pantolonlarımız bizde kalsın istiyoruz.”

“Aa...”

“Ne aa’sı?”

“O zaman işler değişir.”

“Değişen ne?”

“Sınırı geçmeyin.”

“Neden?”

“Orası buradan da kötü.”

“Daha mı kötü?”

“Daha kötü.”

“Ne yapalım, bir sonraki ülkeye gideriz biz de.”

“Bir sonraki ülkeyi bilmiyorum, ama...”

“Ama?”

“Yok bir şey. İyi şanslar.”

Ve tesadüfen, adeta mucize eseri karşılaşılan Çabuksığın arkadaş geldiği gibi gitti.

Ertesi gün karşı taraftalardı. Nasıl mı? Tesadüfen, adeta mucize eseri karşılaştıkları Çabuksığın arkadaşın yardımı olmadan sınırı nasıl mı geçmişlerdi? Gayet basit. Fikir büyük çocuğun aklına geldi. Üniformalıların gözlerini ve gagalarını ıslatmadan kapamak için ninni çalmak yeterliydi. Cehennem zebanilerinin bile gözlerini kapatacak, nesiller boyu ısınmadan ve yemek yemeden beşikteki Çabuksığınları uyutmuş şu ninnilerinden birini.

Gecenin bir yarısı, üniformalıların kulübelerinin yakınında, repertuarlarının güzide parçası “Shlouf Shlouf Kline Militare”ı, ardından “E-e vakti küçük kardeşim, e-e yap memeyi kap”ı çaldılar. Baba Çabuksığın’ın çaldığı ağız arpı, kalpten ve tutkuyla şarkı söyleyen anne Çabuksığın’ın “Oyi lulilulu”larına eşlik ediyordu. Sonunda nöbetçilerin gözleri kapandı. Ailemiz ellerini kollarını sallaya sallaya, tereyağından kıl çeker gibi sınırı geçti.

Ertesi günün sabahı bu yeni ülkenin başkentine varmışlardı bile.

“Şükürler olsun” diye bağırdı anne Çabuksığın kaldırımı öperken. Bu arada baba:

“Adam bize yalan söyledi, bakın, kaldırımlar gayet kirli ve miskin miskin uyuyan Çabuksığınlarla dolu, ayrıca fasulye masulye de yok” diye söylendi.

Bayan Çabuksığın kaldırıma uzandı ve memnuniyetle şöyle dedi:

“Hayatımda gördüğüm en güzel kaldırımı!”

“Evet, evet, evet” dedi baba ve en büyük çocuk “evet, evet, evet”.

O anda, kaldırımda yatmakta olan tüm Çabuksığınlar birden doğrulup sağa sola kaçışmaya başladılar bizim Çabuksığınlarımızın şaşkın bakışları altında. Üniformalılar, sopaları havada, anne baba ve çocukların etrafına üşüştiler. Çıkınlarını, yorganlarını ve enstrümanlarını almalarına izin verdikten sonra onları kafesli tramvaya bindirdiler.

“Cennet, yeryüzündeki cennet!” diye mırıldandı anne. “Görüyorsunuz, sopalarını kaldırdılar ama ne sırtımıza ne de çocukların kafalarına indirdiler. Cennet! Valla cennet canlarım!”

“Evet, evet, evet” diye mırıldandı baba ve büyük oğlan.

“Evet, evet, evet” diye tekrarladı küçükler peşi sıra.

Kafesli tramvay Adalet Sarayı’nın önünde indirdi aileyi. Görkemli bir saraydı. Kendilerine ayrılan yer biraz zemin altıydı doğrusu. Demir parmaklıklarla kaplı büyük pencereleri, şahane zemini, birkaç mobilyasıyla geniş bir oda. Rahatça yerleştiler yere, hatta servis edilen bol kepçe ılık bulgur çorbasıyla ziyafet çektiler. Ardından enstrümanlarını çıkarıp keyifle özel bir konser verdiler kendilerine.

Bir yerde doğanların modasına uygun giyimli, saçını başını yolan ve haykıran bir Çabuksığın beliri-verdi:

“Müzişyenler! Müzişyenler! Yine müzişyenler! Hep müzişyenler! Kesin! Kesin şunu! Kesin müziği! Yeter! Yeter! Yanlış yapıyorsunuz! Bize, Schnellbunkerlere yanlış yapıyorsunuz!”

“O da nesi?”

“Ne de nesi?”

“Schnellbunkerler de neyin nesi? Çabuksığın değil misiniz siz?”

“Şşşt şşşt şşşt!!! Burada Çabuksığın olmaz, buradaki insanlar Çabuksığınları sevmez, burada hepimiz Schnellbunker’iz ve sizin de en kısa sürede Schnellbunker olmanızı şiddetle öneririm.”

“Nasıl Schnellbunker olunuyor?”

“Çabuksığın olmayı bırakarak.”

“Ama biz Çabuksığın olmayı bırakmak istemiyoruz!”

“Ve özellikle bu basit müziği yapmayı bırakarak!”

“Bu basit müziği yapmayı bırakmayı kesinlikle istemiyoruz!”

“Bırakmalısınız, bırakmalısınız, bırakmalısınız! Müzik neye yarıyor ki?!”

“‘Müzik neye yarıyor?’ da ne demek?”

“Hiç! Hiç! Hiç! Hiçbir şeye!”

“Elbette yarıyor!”

“İnsanı duygulandırıyor.”

“Üstelik güzel de...”

“Kesin! Kesin müziği! Bitsin müzik! Bitsin müzik! Tangolar bitsin, senfoniler bitsin, caz bitsin, ninniler bitsin, hayır işte hayır, müzik bitsin! Burada, bizi ağırlayan bu harika ülkede müziğe ve müzisyenlere yer kalmadı artık! Çok fazla Çabuksığın müzisyen var, ancak yeteri kadar uzmanlaşmış Schnellbunker işçisi yok.”

“Nede?”

“Ne nede?”

“Nede uzmanlaşmış?”

“Her şeyde.”

“O kadar uzmanlaşmamış demek ki?”

“Yoo, her şeyde uzmanlaşmış işte.”

“E, iyi peki, her şeyde olsun.”

“Siz ne yapmayı biliyorsunuz?”

“Ben” dedi büyük çocuk, “keman çalmayı.”

“Aaaaahhh!”

“Ben de ukulele çalmayı” dedi küçüklerden biri.

“Aaahh! Hayır, hayır, hayır! Bir mesleğiniz olmalı, gerçek bir meslek.”

“Ne tür bir meslek?”

“Yararlı bir meslek.”

“Tam olarak hangi yararlı meslek?”

“Siz Hanımefendi, siz dikiş dikmeyi biliyor musunuz?”

“Dikiş biliyor muyumşum!!! Kim bilmez ki? Dikiş dikmeyi biliyor musun diyor! Elbette biliyorum dikiş dikmeyi.”

“Mükemmel, bir terzi. Dikiş konusunda uzmanlaşmış bir terzi.”

“Yahu duydunuz mu? Dikiş dikmeyi biliyor muyum diye sordu bana! Kızları açık gezmiyor çocuklarım herhalde!! Dikiş biliyor muyumşum! Gösterin, pantolon ve çoraplarınızı gösterin!”

“Beyefendi, siz samansızlaşmış samanlı sandalyeleri samanlayabilir misiniz?”

“İl...”

“Mükemmel, samansızlaşmış samanlı sandalyeleri samanlama işçisi.”

“İl...”

“Not, not, not alıyorum. İlgili birime aktarıyor ve dosyanızın ilerleyişiyle ilgili en kısa sürede bilgilendiriyorum sizleri. İhracınızı, ay pardon, onayınızı beklerken burada konaklayacaksınız. İki günde bir, her birinize bedelsiz olarak sıcak yemek verilecek.”

“Neden günde bir değil?”

“İşte, işte, işte siz Çabuksığınlar bu yüzden her yerde kendinizden nefret ettiriyorsunuz insanları. Günaşırı bir yemek hiç yemek olmamasından iyidir!”

“Evet ama günde bir yemekten, hatta iki yemekten, daha az iyidir...”

“Ya da üç!”

“Kriz, kriz, krizden söz edildiğini duymadınız mı?”

“Nedir kriz?”

“Para azlığı.”

“Para azlığı mı?! Bana para azlığını duyup duymadığımı soruyor?! Mucidi benim onun yahu, para azlığıymış! Doğduğumdan beri param az benim! Annemle babamın, onların anne ve babalarının da paraları azdı hep! Doğduğumdan beri böyle! Bana para azlığını duyup duymadığımı soruyor?!”

Ancak Schnellbunker uzaklaşmıştı bile.

Büyük oğlan bağırarak peşinden gidiyor:

“Beklerken buradan çıkabiliyor muyuz?”

Schnellbunker kolunun altında havlusu, hızlanıyor. Sarayın kapısındaki üniformalılar geçiş yoluna tükürüyorlar. Schnellbunker selamlıyor onları.

Büyük oğlan halen peşinde:

“Çıkabilir miyiz beklerken?”

Schnellbunker uzaklaştı bile.

Büyük oğlan Adalet Sarayı’nın meydanında buluyor kendini. Kapıdaki üniformalılar tepki vermiyor, hatta sırtlarını dönüyorlar ona. Büyük çocuk kemanını çıkarıyor kutusundan. Bir Çabuksığın kemani. Geçenleri huçkırık ve gözyaşına boğacak Çabuksığın müziği çalmaya başlıyor. Çalışıyor, çalışıyor, daha fazla çalışıyor, tutku, kararlılık ve duyguyla çalışıyor. Geçenlerden biri duruyor, mendile sarılı elini çıkarıyor cebinden, süm-kürüp gözlerini kuruluyor, sanki bu müzik ona eski

zamanlardan söz eder gibi, öylesine duygu yüklü bir zaman ki bu, diğer cebinden madeni para çıkarıp büyük çocuğun cebine koyuveriyor gözlerini kurularken.

Büyük çocuk çalmaya devam ediyor. Bir üniformalı yaklaşıyor bu defa, dikkatle dikiliyor karşısına, hıçkırıklarını bastırarak ve duygularını kontrol ederek mırıldanıyor:

“Evrak!”

Büyük çocuk giderek daha tutkulu şekilde çalışıyor, üniformalıyı ne görüyor, ne duyuyor.

Beriki haykırıyor bu defa:

“Evrak!!!”

Keman susuyor.

“Efendim?”

“Onay belgesi, dolaşım izni, kamu alanında müzik yapma izni!”

Büyük çocuk bunların hiçbirine sahip olmadığını söylüyor. Bunun üstüne, üniformalı gözlerini sildiği mendilini yerleştiriyor:

“Onay belgesi yok, müzik yapma izni de, dolaşım için oturma da yok, sınıra götürülecek.”

Bunun üstüne ilk dinleyici elini büyük çocuğun cebine sokup parayı geri alırken nedenini açıklıyor:

“Çabuksığın müziğine bayılıyorum ama izinsiz hareket eden insanları sevmiyorum, üzgünüm.”

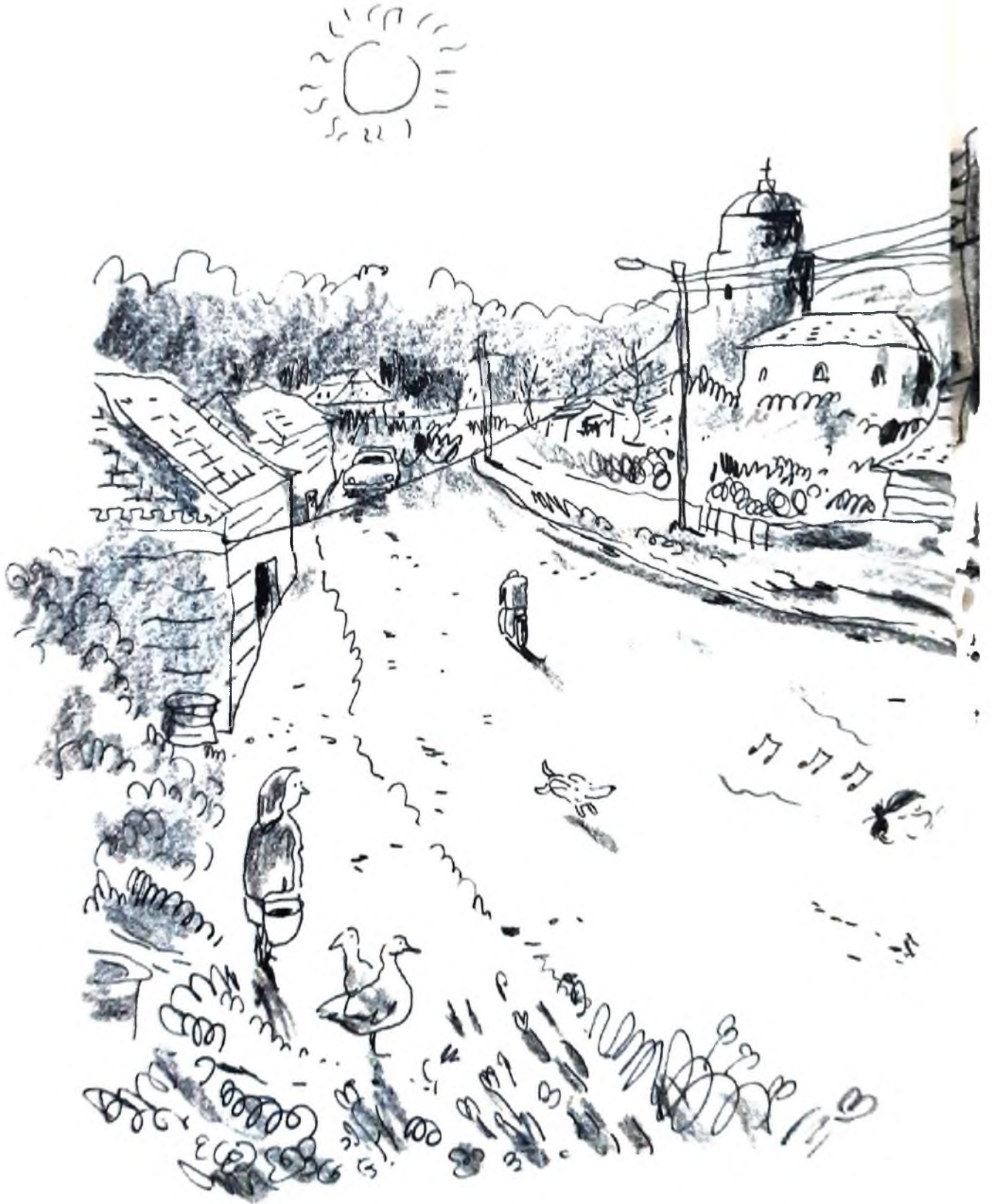
Gözyaşlarını tutarak uzaklaşıyor. Üniformalı, büyük çocuğu kolundan tutuyor ve aşılmaz sınıra giden kafesli tramvaya doğru yöneliyorlar.

Ertesi sabah, büyük çocuk sınır karakolunun yakınında buluyor kendini. Burada yapılması gerekeni bildiğinden kemanıyla ninni üstüne ninni çalıyor. Üniformalılar derin bir uykuya dalıyorlar ve büyük çocuk önceki gün ailesiyle birlikte terk ettiği ülkenin sokaklarına dönüyor tekrar.

Çok sevilen büyük çocuk, önceki gün terk edilen ülkenin patikalarında, yollarında yürüyor ve yürüdükçe içinden bilinmedik bir canlılık, eşsiz, tarifsiz bir neşe yükseliyor. Gökyüzünün yükseklerindeki güneş neşesine neşe katıyor, kuşlar, geçerken onu selamlamak ister gibi ötüyor, cıvıldıyor, şakıyor. Yüksek dallardaki meyveler olgunlaşıp eğiliyor ona doğru, ikram olarak. Kardeşlerinin saklandığı, daha dün kuru olan çalılıklar çiçekleniyor dönüşünü kutlamak istercesine.

Yürüyor da yürüyor ve yeni bir şarkı yükseliyor dudaklarından. Hareketli, insanı dinçleştiren, canlandıran bir şarkı; saf ve duru bir havayla şişiriyor göğsünü. Aniden kendini evine, ülkesine dönen bir gezgin gibi hissediyor. Dönüşünü umut eden ve bekleyen ülkesine. Müziği manzarayı dolduruyor.

Aynı kasabalardan geçip, aynı ormanların kenarında durup çalıyor, dünkü gibi çalıyor kemanını, ama bugün kasabalılar durup dinliyorlar, onlardan biriymiş gibi, sonra teşekkür ediyorlar ona, kimi gülümseyerek, kimi bir bozuk parayla, büyük bir ekmek parçası, bir kadeh şarap, hatta –ne mutluluk!– belki bir parça yahni artığıyla. Onlardan biri oluyor yani. Üniformalılar bile, boylu boyunca çukurlara atlamasına neden olmuyor artık. Geçerlerken, şen şakrak bir melodi çalıyor ıslıkla, ülkenin tüm çocuklarının bildiği ve ıslık çalabiliyorlarsa ıslıkla çaldıkları. Üniformalılar sınır dışı kararından çok merhabaya benzeyen bir el hareketiyle selamlıyorlar onu cevaben.

Korkmuyor artık, korkmuyor.

Yüreğindeki bu yeni neşeye, bu dönüş neşesine ayrılığın acısı karışıyor.

Ailesini ne zaman görebilecek tekrar? Canının içi anne babası ve kardeşlerini. Ne kadar mutlu olurlardı burada onunla, evlerinde, sevildikleri ülkede, yeniden bulunan ülkede, güneş altında yürüyerek, şarkı söyleyerek ve hep beraber eve dönüş şarkısını çalarak.

Aniden korkunç bir düşünceyle küçük bir çığlık atıyor: “Bensiz nasıl yapacaklar? Bir tek ben okuma yazma biliyorum. Nasıl yapacaklar?”

“Nasıl yapacak? Çok sevdiğimiz büyük çocuğumuz, ne para istemeyi, ne saymayı biliyor.”

Böyle düşünüyordu anne ile baba o sabah. Büyük oğlanın ortadan kaybolmasının ardından endişeliydiler.

O sırada Çabuksığınların Schnellbunkerleri belirdi kolunun altında havlusu, büyük adımlarla yürüyordu.

“Oldu! Oldu! Zafer! Zafer! Her şey ayarlandı! Sınır dışı edildiniz!”

“Sınır dışı mı?”

“Sınır dışı! Asla ama asla bir dosya bu hızda incelenmemiştii, duydunuz mu! Asla! Asla! Israr ettiğimi söylemeliyim, ter döktüm yani, dizlerine kapandım ve bağırdım: ‘Merhamet edin, bu insanlar bekleyecek durumda değil! Bir kez olsun insanlık gösterin, sınır dışı edin onları, ama hemen!’ Ve bu defa idari makamlar –İDARİ MAKAMLAR!– sesimi duydu!”

“Neden sınır dışı?”

“Başınıza gelebilecek en iyi şey bu!”

“Terziye ihtiyaçları yok mu artık?”

“Hayır, hayır, dikilecek her şeyi küçük ellerin çalışabilmek için para ödediği uzak ülkelere yolluyorlar.”

“Samansızlaşmış sandalyeleri samanlayanlara ihtiyaçları yok mu artık?”

“Her şey plastik artık ve daha da uzak ülkelerde hiçten azın daha azına üretiliyor.”

“Bu ülkede neye ihtiyaçları var peki?”

“Paraya! Paraya! Her ülkede olduğu gibi. Parayla, çok parayla her yerde iyi karşılanırsınız, ama şu anda olduğunuz gibi yoksul, sefil ve tek kuruşsuz olmaya devam ederseniz her yerden sınır dışı edilirsiniz!”

“Buradan sınır dışı edilemeyiz!”

“Edilemezsiniz de ne demek? Hangi hakla edilemezmişsiniz? Sizin için yaptığım onca şeyden sonra!”

“Çok sevdiğimiz büyük oğlumuz ortadan kayboldu.”

“Çok sevdiğiniz büyük oğlunuz ortadan kayıp mı oldu?”

“Kayboldu, evet.”

“Dün siz çıktığınızda...”

“Peşinizden geldi...”

“Ve o zamandan beri...”

“Ah, ayyayyayyayyayy! Umarım bir rezalet çıkarmamıştır! İtibarım, öyle değil mi, bütün Schellbunkerlerin itibarı, ah tanrım, tanrım, sizinle hep böyle oluyor, Çabuksığınlar illa aptallık ediyorsunuz ve belayla uğraşmak, bedel ödemek de bize, Schnellbun-

kerlere düşüyor! Telafi edilemeyecek bir şey yapmamış olsa bari! Çıktı diyorsunuz, öyle mi?"

"Peşinizden."

"Peşimden! Tanrım, tanrım! Ama yasak, çıkmanız yasak, tamamen yasak, hele benim peşimden!"

"Ne olmuş olabilir ona?"

"Sınır dışı edilmiştir, kesin."

"Sınır dışı mı?"

"Evet, evet, evet, sınır dışı, şeytani müziğini kamu alanında izinsiz çalmıştır! Ah müzik, müzik, hep şu müzik! Neden hep o pis müziğinizi çalmak zorundasınız?"

"E seviyoruz!"

"Evet, seviyoruz!"

"Neyi?"

"Müzik yapmayı."

"Kendi müziğimizi."

"Kendi müziğinizi çalmayı seviyorsunuz demek?! Şuna da bakın! Benim de yapmayı sevdiğim bir sürü şey var ama insan içinde yapmıyorum! İnsan tutar kendini! Dinleyin şimdi, sizin için küçük bir ödenek almayı başardım."

"Bir ne?"

"Ödenek."

"Ödenek mi?"

"Biraz para yani. Sınır dışı edilen her Çabuksığın, Schnellbunker Yardım Federasyonu girişimi sayesinde, bir ödenek almaya hak kazanır, ülkeye bir daha adımını atmayacağı sözünü vermesi koşuluyla tabii."

“Hangi  lkeye?”

“Buraya, buraya! Buradaki ülkeye, gidip başka bir ülkenin kaldırımlarında uyuyun diye size para veren  lke. O başka ülkede, çok sevdiğiniz büyük  ocu unuzu da bulursunuz, kesin!”

“Onu burada beklemeyi tercih ederiz, sa  olun.”

“Buraya geri gelemes, gelemes!”

“ denek yüzünden mi?”

“Hangi  denek?”

“Sınır dışı edildiğinde aldığı.”

“Ah yo, yo, yo, yo,  u *rezaletis* m zi imsi  eyini kamuya açık alanda izinsiz  aldıysa  denek verilmeden sınır dışı edilmiştir.”

“ deneksiz demek? O zaman geri gelme hakkı var.”

“Geri gelecek, geri gelecek!”

“Kesinlikle hayır! Kesinlikle hayır! Geri gelirse hapse atılır!”

“Ben yine de onu burada beklemeyi tercih ederim.”

“Ben de.”

“Nerede olduğumuzu biliyor, geri gelecektir, bekleyece iz.”

“Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır, geri gelmeyecek! Geri gelmeyecek! Sizi sınır dışı edildiği ülkede bekliyor! Sizi bekliyor!”

“Benim tercihim...”

“Bizim tercihimiz...”

“Yine de...”

“Mantıklı olun, bu eşsiz fırsatı harcamayın, sizin

için yaptığım onca şeyi düşünün! Küçük bir ödenekle sınır dışı edilmek kıça koca bir tekme yiyerek sınır dışı edilmekten iyidir, değil mi?"

"Evet."

"Evet."

"Peki, nereye sınır dışı edilmek istiyorsunuz?"

"Geldiğimiz ülkeye herhalde."

"Hayır, hayır, hayır, orada sevmiyorlar bizi unuttun mu?"

"Nereye o zaman?"

"Bilinmedik bir ülkeye, belki o bilinmedik ülkede buluruz onu."

"Kesin! Mutlaka! Sizi o bilinmedik ülkede bekliyordur. Bayan Çabuksığın, bir Çabuksığın kadını için oldukça önsezili ve sağduyulu davranıyorsunuz. Takdire şayan bir davranış örneği gerçekten."

"El falınıza bakmamı ister misiniz?"

"Hayır, hayır, hayır, hayır! Zamanımız yok ne yazık ki! Sağ olun, sağ olun, sağ olun. Nereden gelmişsiniz siz?"

"Oradan."

"Hayır, oradan."

"Ben de öyle diyorum, oradan."

"Hayır, oradaki oradan, oradaki oradan değil!"

"Tamam, yukarıdan mı geliyorsunuz aşağıdan mı?"

"Yukarıdan."

"Aşağıdan."

"Bakın, özetleyelim, 'En iyi, iyi olanın düşmanı-

dır,' size sıcak bir ülke öneriyorum, çünkü sınır dışı edilmek için uzun süre bekleyecek olursanız sıcakta beklemek daha iyi olur, değil mi?"

Böylece anne baba ve diğer çocuklar, Çabuksığın-lara Schnellbunker yerine Prestocasa denen bir ülke-ye gittiler.

Bu Prestocasaların, çok daha az etkili olmakla beraber Schnellbunkerlerinkilere ve her şeye rağmen kökenlerinin aynı olması nedeniyle Çabuksığınların-kilere de çok benzeyen geleneklerini anlatmak çok sıkıcı olurdu. Kken hikyesi başka bir hikâye, bizim hikyemiz bu Çabuksığın ailesininki. Prestocasalar, Schnellbunkerlere göre daha düzensiz oldukları için Çabuksığınlarımız deneksiz olarak sınır dışı edilme-den önce uzun süre güneş altında kaldırımnda bekle-diler. Sonra bir daha ve bir kez daha sınır dışı edildiler çok sevdikleri büyük ğullarını bulamadan.

Büyük çocuk ise terk ettiği şehre dönmüş, sakladığı kitaplarını bulmuş, henüz göç etmemiş ya da çoktan sınırdışı edilmiş tanıdık birkaç Çabuksığın'la selamlaşmış, sonra bir sokak köşesinde, kemanı omzunda, parlamaya başlayan yıldızının verdiği güvenle çalmıştı.

Aynı akşam, pek Çabuksığın'a benzemeyen bir Çabuksığın onu dinledikten sonra:

“Profesyonel olarak müzik yapmayı ister misiniz?” diye sordu.

“Profesyonel olarak müzik yapmak ne demek?”

“Çalmak ve bunun için para almak.”

“Konu keman çalmaksa...”

“Menajerim ben. Kontrat yapacağız, eviniz, yemeğiniz, aklanıp paklanmanız sağlanacak ve hatta her şey iyi giderse ufak tefek harcamalarınız için biraz para da geçebilecek elinize.”

“Bu mudur profesyonel olmak?”

“Budur. Kabul mü?”

“Kabul.”

Menajer derhal para peşine düştü.

“Siz sadece çalacaksınız. Müziğe verin kendinizi! Görüyorsunuz, bütün iş bende. Müziğe verin kendinizi! Müziğe!”

Döndüğünden beri, şansın büyük çocuğun peşinden koştuğu ortadaydı ve koşmayı bırakmadı.

Kısa zamanda, menajerinin ayarladığı dip köşe bodrum katlarında ünlü oldu. Bütün gece ve sabaha karşı çalışıyordu. Böylece sabahları kitap bulmak için rahat rahat çöpleri karıştırıyor ve ertesi gün satışa çıkartacağı kitapları bulduğu gün okuyordu.

Müzik ve kitapçılık konusunda böyle profesyonel oldu. Mutluydu ama durmadan anne babasını düşünüyordu: “Şimdi neredeler? Neredeler acaba? Çabuksığınların sevilmediği hangi ülkede buldular kendilerini kim bilir?”

Ailesini düşünerek kalbi çok daraldığında, menajerinin ayarladığı dip köşenin bodrum katlarının Çabuksığın olmayan en katı müdavimlerini bile gözyaşına boğan bir şey çalışıyordu.

Kısa süre sonra, yüksek insanların müdavimi olduğu dip köşenin bodrum katlarında neredeyse bir seyyar kitapçı ve bozuk para zengini oldu.

Gerçek bir profesyonel!

Kendilerini bilmedikleri bir ülkenin bilmedikleri kaldırımında bulan anne baba oturup duruyorlardı öyle.

“Nerede? Nerede?”

“‘Nerede? Nerede?’ deyip duracağına sussan!”

“Sana demiyorum, kendi kendime diyorum.”

“Madem kendi kendine diyorsun ben neden duyuyorum?”

“Belki sen de kendi kendine ‘Nerede? Nerede?’ dediğin içindir.”

“Ben kendi kendime söylüyor olsam bile, sen benim bunu dediğimi duymuyorsun!”

“Hayır efendim, duyuyorum ki sana kendi kendine bunu dediğini söyleyebiliyorum, değil mi!”

“Tamam bırak, boş ver lütfen!”

Hiçbir şeyden zevk almıyorlardı artık, tartışmaktan bile.

Her yeni gün bir “Off!” iç çekişiyle başlıyor ve bir “Off!” yakınmasıyla bitiyordu.

Ve seneler, seneler geçti...

Günlerden bir gün, o soğuk, nemli, rüzgârlı, çisentili, karlı günlerden, zaten dışarıda değilse bir Çabuksığın sokağa çıkaracak türden bir havada yani, büyük çocuğun yerleştiği ülkedeki hükümet değişikliğinin ardından, yerleşik ya da ziyaretçi, belgeli ya da belgesiz, belgeleri gerçek ya da sahte, evi olan olmayan, çalışan çalışmayan tüm Çabuksığınlara yönelik bir kanun hazırlandı ve yürürlüğe kondu.

Çabuksığınlar, cezai takibe uğramamak için, gereğinden fazla ya da az tüm çocuklarıyla beraber, derhal ve kendi istekleriyle, eğitim verilmiş yeminli üniformalılara kendilerini ifşa etmeli ve alınlarına, burunlarının çatısına, yani kaşlarının arasına rahatlıkla görülebilir bir "Ç" dövmesi yaptırmalıydı.

Büyük çocuk ilk rastladığı üniformalıdan bilgi aldı:

"Affedersiniz üniformalı bey, Çabuksığınların alınlarına neden 'Ç' yazılması gerektiğini söyleyebilir misiniz?"

"Öyle misin?"

"Efendim?"

"Öyle misin?"

"İı..."

"Çabuksığın mısın?"

"Haa, hayır, hayır, hayır, hayır, hayır yapmayın! Şeyim... hayır, hayır, hayır, hayır, hayır!"

"Peki, affedersiniz Beyefendi, ne diyordunuz Beyefendi?"

"Çabuksığınların burunlarının çatısına 'Ç' yazmak neden gerekiyor ya da gereklidir."

"Ayırt edilmeleri için."

"Ayırt edilmeleri için mi?"

"Evet, 'Ç' olmadan ayırt edilmiyorlar."

"Ayırt edilmiyorlar mı?"

"Bu böyle devam edemezdi, anlıyor musunuz?"

"Evet, evet, evet, evet, evet. Ama ya yerde yatanlar?"

"Onlar kolay, topluyor, dövmelelerini yapıyor ve başka bir yere sınır dışı ediyoruz. Ama maalesef, sizin veya benim gibi olanlar var."

"Sizin veya benim gibi mi?"

"Aramızdakiler. Esas tehlike onlar."

"Tehlike mi?"

"Ayırt edilmiyorlar yani, anlıyor musunuz?"

"Anlıyorum."

"Bu böyle devam edemezdi! Yuvarlak, sivri, düz, eğri, küçük, büyük burunluları ve saçları açık, örtülü ya da şapkalı kadınları; anlıyor musunuz, böyle devam edemezdi. Böyle devam edemezdi!"

"Tabii, elbette."

“Aslında ben tecrübeliyim, ilk bakışta ayırt edebiliyorum, neredeyse kokularından hem de, ama gençleri düşünmek lazım.”

“Gençleri mi?”

“Kariyerlerine yeni başlayanları.”

“Genç Çabuksıgınları mı?”

“Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır! İlk kez üniforma giyen gençleri.”

“Ah, evet, evet, elbette, elbette.”

“İş çıkıyor tabii, fazladan iş çıkıyor ama...”

“Ama?”

“İyi bir amaç uğruna olunca, öyle değil mi?”

“Elbette.”

“Sıkıntı çekmeden sonuç alınmıyor!”

“Kesinlikle.”

“Böyle devam edemezdi!”

“Hıhı.”

“Peki, bana müsaade, iyi günler beyefendi.”

“Müsaade sizin.”

Batsın bu dünya!

Büyük çocuk hızla çöp-kitap stokunu eritti, kemanını aldı, evinin kapısını çarpıp çıktı ve menajerinin yardımıyla nereye gittiğini bilmediği ilk gemiye binerek kaçtı.

Geminin güvertesinden, kendisinin sandığı ülkenin uzaklaşmasını –önce hayal meyal bir gölgeye dönüşmesini, sonra yok olmasını– izledi. O anda, hıçkı-

rıklarını bastırarak sonsuza dek kaybetmekte olduğu ailesini düşündü. Böyle dünyanın öbür ucuna giderek onları bir daha asla bulamamaya mahkûm etmiş oluyordu kendini.

Teselli bulmak ve acısını etrafındaki göçebe Çabuksığınlarla paylaşmak için, sefalet içindeki yolculuk arkadaşlarının koro halinde eşlik ettiği eski bir Çabuksığın ağıtı çaldı.

Denizin ortasında, alnına “Ç” değmemiş kardeşlerinin arasında, mucizevi bir şekilde Çabuksığınları müzisyen olmaları ya da bir şekilde giriş parasını ödemeleri halinde memnuniyetle karşılayan bir ülkeye vardı sonunda. Gerekeni de yaptı.

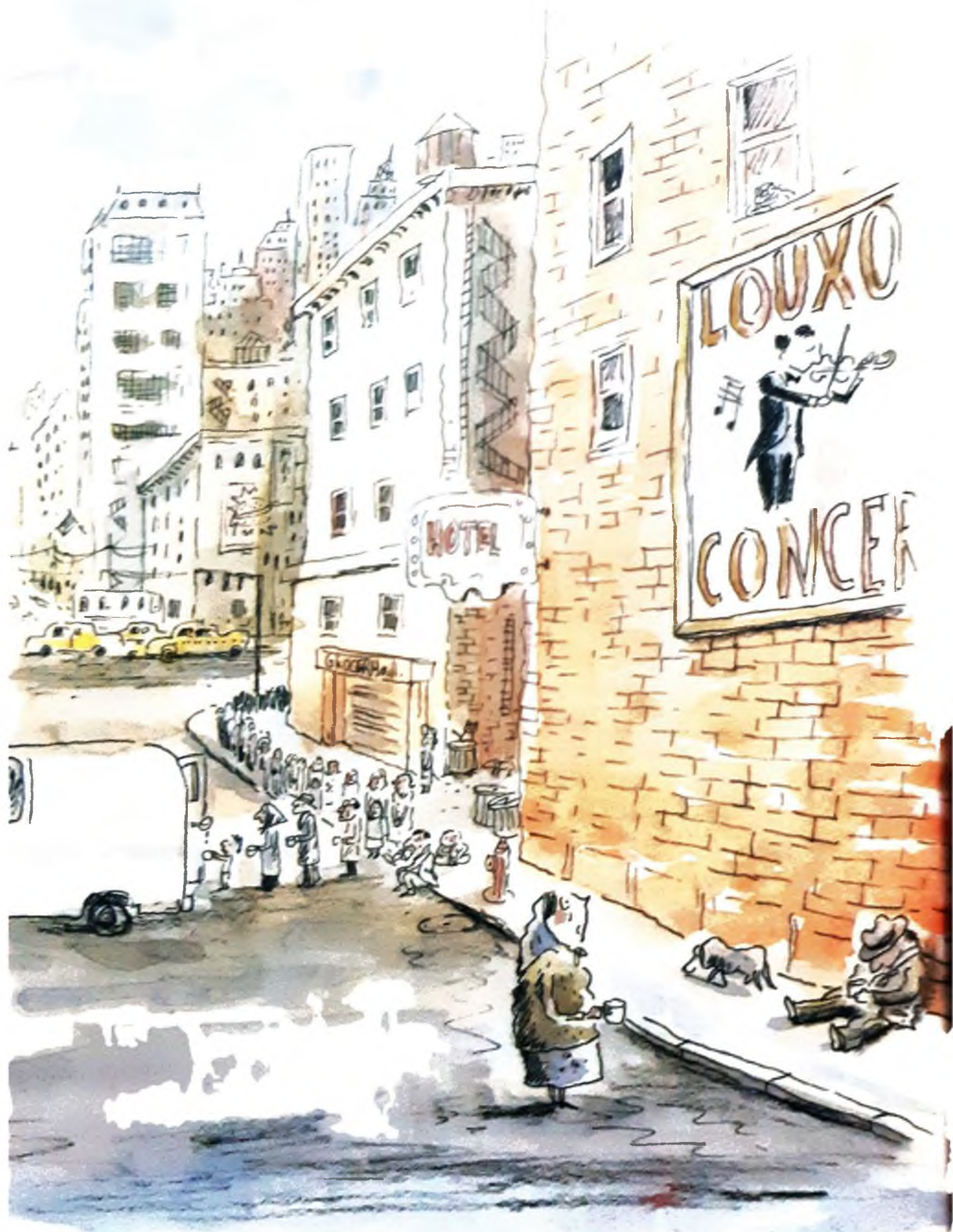
Bu ülkede isimleri artık Çabuksığın, Schnellbunker ya da Prestocasa değil, Quickhome idi.

Quickhomelar ve Quickhome olmayanlar, anlaşılmaz bir dilde çok hızlı ve çok çok yüksek sesle konuşuyorlardı. Müzisyenler de çok hızlı ve yüksek tonda çalışıyorlardı. Menajerinin de birlikte geldiği büyük çocuğun hızla takdir edilen bir virtüoza dönüşmesine engel değildi bu durum. Öyle ki, çöplerden kurtardığı kitapları satması bile gerekmedi.

Tatlı Bayan Çabuksığın, bizim bayan Çabuksığını-
mız, ihtiyacı olan tüm Çabuksıklara Quickhomelar
tarafından bedava çorba dağıtılan kaldırımın ötesin-
de henüz uyanmışken gördü büyük oğlunun fotoğ-
rafını yeni yapıştırılmış bir afişte.

“Bay Çabuksığın” diye mırıldandı...

“Yine ne var?”

“Şurada bir afiş var...”

“Bana ne, uyuyorum!”

“Duvarda, orada, bir afiş...”

“Duvarlarına yapıştırdıkları afişler umurumda de-
ğil! Uyuyorum dedim sana!”

“Afişte sanırım...”

“Ne sandığın da umurumda değil!”

Ne yazık ki, evet ne yazık ki, onca sevilen büyük
oğlanın ortadan kaybolmasından sonra, diğer sev-
gili çocukları da gitmişti – en küçük ikisini yardıma
muhtaç Çabuksığın çocuklarla ilgilenen, yardıma
muhtaç Çabuksığın çocukları, ihtiyaç içinde olmayan
ve çocuğu da olmayan Quickhome ailelerine dağıtan
Quickhome Çocuk Esirgeme Kurumu’na bırakmaları
gerekmişti. Böylece, bu vaat edilmiş topraklara sev-

gili çocuklarının maddi geleceğini güvence altına alarak ayak basabilmişlerdi.

“Esen her rüzgârda çocuklarını dağıtan bir annenin söz hakkı yoktur artık ve sonsuza dek susmalıdır!”

“Çocuklarını yanında tutup beslemeyi beceremeyen bir baba dünyanın en derin deliklerine saklanmalı ve bir daha asla dışarı çıkmamalıdır!”

“Sus! Sus! Sus! Yoksa...”

“Yoksa ne? Yaşlı moruk!”

Hiç kibar değillerdi artık, diyorum size.

Birbirleriyle konuşmuyor, birbirlerini sabahtan ısırmazlarsa en azından karşılıklı havlaşıyorlardı.

“Yorgunum, yorgunum, duyuyor musun! Uyumak istiyorum, uyumak!”

“O afişte şey var...”

“Atkestanesi!”

“Yok değil, bir çocuk yüzü, elmanın iki yarısı kadar benziyor ona...”

“Seni dinlemiyorum, derin uykudayım.”

“Sevgili büyük oğlumuzun tatlı yüzüne.”

“Ne? Delirdin mi yaşlı sersem! Yorganını başına çek, o koca ağzını kapat ve uyu!”

“Bak, bir bak en azından!”

“Tamam, bir huzur yok bana. Büyük oğlumun burada bir duvara yapışmış ne işi olabilir?”

“Bak, kemanı elinde.”

“Dünyada keman tutan tek kişi oğlun mu?”

“Baksana!”

"Hiçbir şey görmüyorum."

"Gözlüğünü tak."

"Çaldılar, biliyorsun."

"Tütün almak için takas ettiğini biliyorum."

"Tabii tütün almak için, gözlük ne işe yarar ki."

"Yaklaş! Ee, kemanı görüyor musun?"

"Evet, evet."

"Ne güzel çalardı."

"Ben öğrettim."

Bayan Çabuksığın aniden yoldan geçenlerden birine doğru atıldı:

"Bayım, Bayım, Sevgili Bayım, bir iyilik yapın!"

"Ne param ne de saatim var, buralı değilim ve dilinizde başka bir şey söylemeyi bilmiyorum."

Bay Çabuksığın başka bir geçeni durdurdu:

"Bize afişin üstünde ne yazdığını okuyabilir misiniz?"

"Niye yapacakmışım bunu? İş olsun diye dilediklerini yazabilirler, bana ne."

"Biz okuyamıyoruz da yukarıda ne yazdığını!"

"Ben de okuyamıyorum karışık dillerini?"

"Karışık dil mi?"

"Sizin dediğinizden de tek kelime anlamıyorum."

"Bizi anlamıyor musunuz?"

"Kelimelerin anlamlarını artık yitirdiği bir ülkeden geliyorum ve buraya geldiğimde ise burada zaten hiçbir zaman olmadığını keşfettim."

"Neyin hiçbir zaman olmadığını?"

“Kelimelerin anlamının.”

“Kelimelerin anlamı var elbette!”

“Ne anlatıyor bu adam?”

“Bana söylediklerinizden tek bir kelime anlamıyorum, diyorum hanımefendi, anlıyor musunuz?”

“Konuştuğunuz dil hangisi peki?”

“Sizinkiyle aynı, aksi takdirde birbirimizi hiç anlamazdık.”

“E iyi de, dediklerimizden tek kelime anlamadığınızı söylüyorsunuz?”

“Doğru, buraya geldiğimden beri hiçbir şey anlamıyorum.”

“Siz bizimle, biz sizinle konuşuyoruz şu an.”

“Siz buna konuşmak diyorsanız, beni bir de orada görecektiniz!”

“Orası neresi?”

“Geldiğim yer.”

“Nereden geliyorsunuz?”

“Oradan, hadi bakalım!”

“Quickhome musunuz?”

“Kikom kim?”

“Çabuksığın. Çabuksığın mısınız?”

“Elbette Çabuksığımın.”

“Nerelisiniz?”

“Ne?”

“Nerenin Çabuksığınısınız?”

“Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır! Bitti o işler! Bağırıyor, vuruyor, ısıyorum, hiç yumuşak biri değilim artık! Hiiiç değilim! Yumuşak huylu değilim artık hiç!”

"Afişin üstünde, yukarıda büyük harflerle yazılı olanı okuyun bize yeter."

"Yukarıda nerede?"

"Şurada yukarıda!"

"Dediklerinden tek kelime anlamıyorum ki. Neden şudayukarda, ne için şudayukarda? Kim için şudayukarda?"

"Harfleri biliyor musunuz?"

"Kimi biliyor muyum?"

"Harfleri!"

"Alfabeyi!"

"B. A. Ba! Ba!"

"Tabii, elbette biliyorum alfabeyi! B. A. Baba!"

"Yukarıda yazanları harf harf söyleyin bize! Gözlüğümüz kayıp."

"Yukarıda yazanları mı?"

"Harf, harf! Lütfen, harf harf!"

"Lö. L. L.! O.U. Lou!"

"Lou?"

"X.O.R."

"Louxor!"

"K.O.N."

"Söyleyin hadi!"

"K.O.N.S.E."

"K.O.N.S.E.?"

"R.!"

"Konser! Louxor Konser!"

"S.A.L.O. O O."

“S.A.L. Ooo?”

“Salonu!”

“Salonu!”

“Louxor Konser Salonu!”

“Gördünüz mü, hiçbir anlamı yok.”

“Louxor Konser Salonu?”

“Yüklem nerede? Yüklem bile yok bunlarda! Bizim orada, bir sürü yüklem vardı. Hem de ne yüklem! Birbirimize savuruyorduk onları! Görülecek şeydi! Al sana, yüzünün ortasına bir yüklem! Hoop, cevaben bir araba dolusu yüklem daha! Ah, yüklem, yüklem! Bütün sene fırlatırdık birbirimize yüklem! Çat, al sana yüklem! Çat, al sen de bunu! Bir de şunu! Ah, ah, ne güzeldi! Karşılıklı dünyanın bütün yüklemelerini savurup durmak! Burada mı? Louxor Konser Salonu... Hiçbir anlamı yok, hiçbir şeyin bir anlamı yok. Yüklemsiz hiçbir şey denmez ve hissedilmez, yüklemsiz hiçbir yerde olunmaz, hiçbir yerde!”

Ancak bizim tatlı iki Çabuksığınımız, bu yabancı şehrin sokaklarında Louxor Konser Salonu’nu bulmak için el ele koşmaya başlamışlardı bile.

Louxor Konser Salonu önünde kalabalık vardı. Son biletler kapışılıyordu. Yalnız bir iki bilet alabilmek için çok kâğıt para vermek gerekiyordu! Bizim Çabuksığınlarımızın verecek kâğıt parası olmadığından biletleri de yoktu. Bayan Çabuksığın meydanın ortasına geçip bağırmaya başladı:

“Benim oğlum o! Büyük oğlum! Bu da babası! Onun da büyük oğlu! Kemani temiz tutmayı benden,

çalmayı babasından öğrendi! Bırakın girelim! Bırakın girelim!”

Baba da bağırdı:

“Bırakın girelim! Bırakın girelim! O annesi, ben de babasıyım!”

Sivil üniformalılar hızla üzerlerine yürüyüp püskürttüler onları. Konser başladı. Kapılar kapatıldı. Yine iteklendiler. Hâlâ bağıryorlardı.

“Bırakın girelim! Bırakın girelim!”

Çabuksıgınlarımız salonun arka tarafındaki sanatçı girişine atıldılar. Orada da durdurulup iteklendiler. Yine ısrar ettiler.

“Benim oğlum o! Benim oğlum o!”

“Bizim oğlumuz! Onca sevdiğimiz büyük oğlumuz!”

Konser sona erdi. Alkışlar duyuluyordu ve bağırışlar:

“Bravi! Bravo! Brava!”

Büyük çocuk, bir kolunun altında kemanı, diğerinde bir buket çiçekle geldi sonunda. Bizim Çabuksıgınlarımız, kalabalığa ve kendilerini hâlâ itekleyen sivil üniformalılara rağmen, kalan tüm güçleri ile sevgili oğullarına doğru atıldılar. Oğlan görüverdi onları. Çiçekleri düşürüyordu, neredeyse kemanını da.

“Oğlum! Oğlum! Oğlum!”

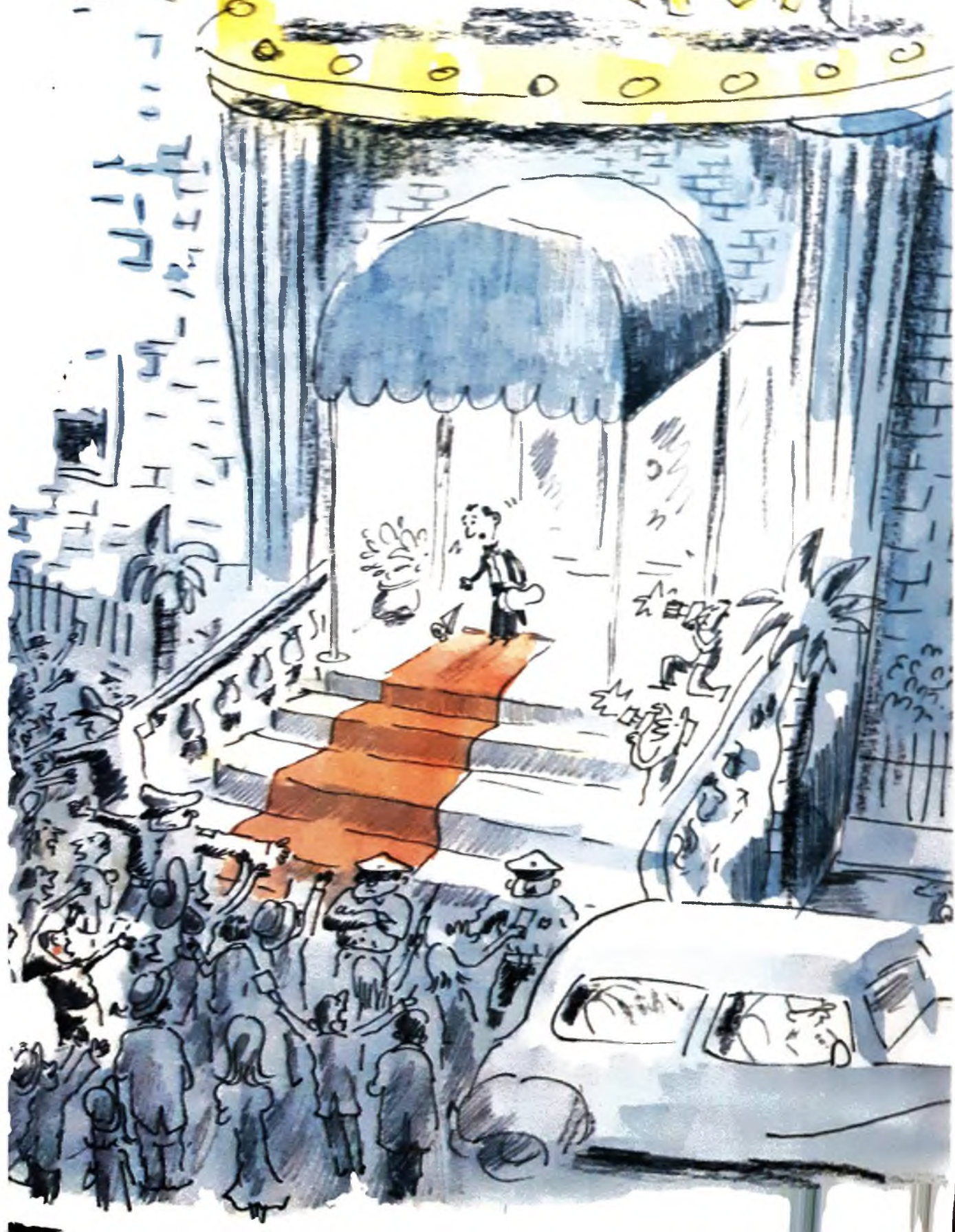
“Anne! Baba!”

“Oğlum! Oğlum! Oğlum!”

“Baba, Anne!”

Bu noktada her birinin duyduğu sevinci hayal etmeyi size bırakıyorum.

LOUXOR

Titreten, sendeleten ve neredeyse düşmelerine neden olan bir sevinç. Boğulacak gibi oluyor, bağılıyor, dans ediyor, şarkı söylüyorlardı sevinçten.

Birden, büyük çocuk, baba ve anne hep birlikte çalmaya başladılar. Öylece, sokak ortasında. Buluşma konseri adeta. Çalışıyor da çalışıyorlardı. Biri kemanıyla, diğerleri çöp kutusu kapaklarına veya ayaklarıyla kaldırıma vurarak. Her şey sevinç, her şey müzik demekti! Çalışıyor, bağılıyor ve tekrar şarkı söylüyorlardı.

Diğer çocukları çıkageliyordu yan sokaklardan, hatta başka ülkelerden, başka kıtalardan gelenler de vardı, onlara katılmak, büyük çocuk, anne ve babayla beraber şarkı söylemek için.

Pek inandırıcı olmadığını biliyorum ama bir hikâyenin içindeyiz, öyle değil mi? Ve bu hikâyenin neredeyse sonuna geldik. Neden tüm hikâyelerin kötü sonla bitmesini istiyorsunuz? Birkaçının da iyi sonla bitmesi gerekmez mi?

Sonra ne mi oldu?

Sonra, hepsi Quickhome müzisyeni oldu. Belgeleri – gerçek belgeleri– ve evleri –gerçek bir evleri– oldu.

Hep birlikte mutlu yaşadılar ve çok çocukları oldu. Ancak, oraları, alınlarında “Ç”ler yeşerdikçe solan Çabuksiğinların olduğu ülkeleri düşündükçe kalplerinde bir sıkışma, göğüslerinde bir acı duymaya devam ettiler.

Çabuksığınları tanıyor musunuz? Yok, hayır, haritalara bakmayın, eski atlaslara da, çünkü Çabuksığın diye bir ülke yok. Çabuksığınların evleri her yer ya da hiçbir yer, özellikle de hiçbir yer. Neden özellikle hiçbir yer? Çünkü bir yerde doğanlar ve sadece doğdukları yerde evlerinde yaşayanlar Çabuksığınları sevmiyorlar, hatta onların evlerine yakın yerlerde doğanlar bile sevmiyor onları...

Günümüzün en çetrefil insani sorunlarından bir tanesi göçmenler ve sığınmacılar hiç kuşkusuz. Peki bu sorunun çözümü ne kadar insani?

Çabuksığınlar'da, yeryüzünün bu ortak acısını olağanüstü bir hüznle işleyen Jean-Claude Grumberg'in hikâyesine Ronan Badel'in muhteşem çizimleri eşlik ediyor.

**Büyükler de, küçükler de unutmamalı:
Bazen bir hikâye dünyayı değiştirir...**

ISBN 978-975-08-3685-5

